

הקדמה להלכות ברכות:

מסכת ברכות דף לה.

משנה. כיצד מברכין על הפירות? על פירות האילן הוא אומר: בורא פרי העץ חוץ מן היין, שעל היין הוא אומר: בורא פרי הגפן; ועל פירות הארץ הוא אומר: בורא פרי האדמה, חוץ מן הפת, שעל הפת הוא אומר: המוציא לחם מן הארץ; ועל הירקות הוא אומר: בורא פרי האדמה, רבי יהודה אומר: בורא מיני דשאים. גמרא. מנא הני מילי?... **אלא, סברא הוא: אסור לו לאדם שיהנה מן העולם הזה בלא ברכה.** תנו רבנן: אסור לו לאדם שיהנה מן העולם הזה בלא ברכה, וכל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה – מעל. מאי תקנתיה? ילך אצל חכם. ילך אצל חכם מאי עביד ליה? הא עביד ליה איסורא! אלא אמר רבא: ילך אצל חכם מעיקרא וילמדנו ברכות, כדי שלא יבא לידי מעילה. אמר רב יהודה אמר שמואל: כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו נהנה מקדשי שמים, וכתביב: לה' הארץ ומלואה. (תהלים כ"ד) רבי לוי רמי: כתיב לה' הארץ ומלואה, וכתביב: השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם! (תהלים קט"ו) לא קשיא, כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה.

תוספות

כאן לאחר ברכה – וכן פ' כל כתבי (שבת ד' קיט.). אמרי' כשהיו מניחים השולחן היו אומרים לה' הארץ ומלואה וכשהיו מסלקין השולחן היו אומרים השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם.

רמב"ם הלכות ברכות

הקדמה: הלכות ברכות. מצות עשה אחת, והיא לברך את השם הגדול והקדוש אחר אכילה. וביאור מצוה זו בפרקים אלו.

הלכה א: מצות עשה מן התורה לברך אחר אכילת מזון שנאמר ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך, ואינו חייב מן התורה אלא אם כן שבע שנאמר ואכלת ושבעת וברכת, ומדברי סופרים אכל אפילו כזית מברך אחריו.

הלכה ב: ומדברי סופרים לברך על כל מאכל תחלה ואח"כ יהנה ממנו, ואפילו נתכון לאכול או לשתות כל שהוא מברך ואח"כ יהנה, וכן אם הריח ריח טוב מברך ואח"כ יהנה ממנו, וכל הנהנה בלא ברכה מעל,

וכן מדברי סופרים לברך אחר כל מה שיאכל וכל מה שישתה, והוא שישתה רביעית והוא שיאכל כזית, ומטעמת אינה צריכה ברכה לא לפניה ולא לאחריה עד רביעית.

הלכה ג: וכשם שמברכין על ההנייה כך מברכין על כל מצוה ומצוה ואח"כ יעשה אותה, וברכות רבות תקנו חכמים דרך שבח והודיה ודרך בקשה כדי לזכור את הבורא תמיד אע"פ שלא נהנה ולא עשה מצוה.

הלכה ד: נמצאו כל הברכות כולן שלשה מינים, ברכות הנייה, וברכות מצות, וברכות הודאה שהן דרך שבח והודיה ובקשה כדי לזכור את הבורא תמיד וליראה ממנו.